

महाकुम्भ पर्व विमेकषाट सिकौं

कपिल ज्ञाली

पैतालीस दिनसम्म चलेको महाकुम्भ महाशिवरात्रिका दिनदेखि समाप्त भएको छ। ६५ करोडभन्दा बढी भक्तजन महाकुम्भमा सहभागी भएको अनुमान छ। आस्थाको महासागरका रूपमा लिइने यसलाई सांस्कृतिक, आध्यात्मिक तथा धार्मिक इतिहासमा सबैभन्दा ठुलो पर्व मानिन्छ। हरेक १२-१२ वर्षमा कुम्भ मेला हुन्छ। १४ वर्षपछि प्रयागराज महाकुम्भमय बन्न्यो। भारतका चार प्रमुख धार्मिक स्थल हरिद्वार, प्रयागराज, उज्जैन र नासिकमा प्रत्येक १२ वर्षमा कुम्भ चल्ने गरेको छ। आज पनि, गजा, यमुना र सरस्वती नदीको सङ्गममा स्नान गर्दा जीवनका पापहरूबाट मुक्ति मिल्ने परम्परा छ। महाकुम्भ मेला केवल एउटा धार्मिक उत्सव मात्र नभएर हिन्दु धर्मावलम्बीका लागि एक महत्वपूर्ण अवसर पनि हो। महाकुम्भमा ५० लाख नेपाली भक्तजन पुगेको अनुमान गरिएको छ।

छिमेकाट नेपालले सिक्तन पर्छ सबैजसो धार्मिक ग्रन्थमा नेपाल र भारतको उस्तै-उस्तै महिमा पाइन्छ। नेपाल र भारतका हिन्दु तीर्थस्थल एक आपसमा जोडिएका पनि छन्। भारतले ४५ दिने मेलालाई अबैं लगानी गरेर संसार चिनाउन सफल भइसक्यो। कुम्भमेला हिन्दु धर्मावलम्बीको एक महान् स्नान पर्व हो। यो मेला पृथ्वीमा जम्मा १२ स्थानमा लगाउन सकिने शास्त्रहरूले उल्लेख गरेका भए पनि हालसम्म जम्मा पाँच वटा स्थान मात्र पता लागिसकेका छन्। ती पाँच स्थानमध्ये भारतका चार ठाउँमा प्रत्येक तीन/तीन

नेपालका पशुपतिनाथ, मुक्तिनाथ, रुक्षेत्र, त्रिवेणी, देवघाटलगायतका कातिपय तीर्थस्थल नुपुणी हिन्दुहरूको धार्मिक यात्रा पूर्ण नहुने भएकाले नेपालले पनि यसको लाभ लिन सक्नु पर्छ। भारतबाट सिंधै नेपालको मुक्तिनाथसम्म लैजाने धार्मिक रुट बनाएर दुई देशबीच आवश्यक समझदारी हुन सके नेपाललाई समेत धार्मिक पर्यटनले समृद्ध बनाउन सक्छ।

वर्षको अन्तरालमा लाग्छ भने एक कुम्भस्थल नेपालमा पर्छ। कुम्भमेला हुने स्थलमा इलाहावाद (उत्तर प्रदेश), उज्जैन (मध्य प्रदेश), नासिक (महाराष्ट्र), हरिद्वार (उत्तराखण्ड) र चतराधाम (ब्राह्मेत्र, सुनसरी नेपाल) रहेका छन्। सङ्घ सरकार, लुम्बिनी सरकार र स्थानीय सरकार मिलेर कालीगण्डकी नदीको किनारलाई यसै प्रयोजनका लागि व्यवस्थापन गर्न सक्ने हो भने लाखौं श्रद्धालु रुक्षेत्र पुग्न सक्छन्। २०५९ वैशाख १ गते देखि नेपालको सुनसरी जिल्लास्थित चतराधाममा समेत लाग्न थालेको छ। महाकुम्भको इतिहास पुरानो छ। केही ग्रन्थका अनुसार सफल भइसक्यो। कुम्भमेला हिन्दु धर्मावलम्बीको एक महान् स्नान पर्व हो। यो मेला पृथ्वीमा जम्मा १२ स्थानमा लगाउन सकिने शास्त्रहरूले उल्लेख गरेका भए पनि हालसम्म जम्मा पाँच वटा स्थान मात्र पता लागिसकेका छन्। ती पाँच स्थानमध्ये भारतका चार ठाउँमा प्रत्येक तीन/तीन

भनाइलाई नेपालले लागु गर्न खोजेको त होइन? नेपालका पशुपतिनाथ, मुक्तिनाथ, रुक्षेत्र, त्रिवेणी, देवघाट तीर्थस्थल नुपुणी हिन्दुहरूको धार्मिक यात्रा पूर्ण नहुने भएकाले नेपालले पनि यसको लाभ लिन सक्नु पर्छ। भारतबाट सिंधै नेपालको मुक्तिनाथसम्म लैजाने धार्मिक रुट बनाएर दुई देशबीच आवश्यक समझदारी हुन सके नेपाललाई समेत धार्मिक पर्यटनले समृद्ध बनाउन सक्छ।

भारतमा प्रयागराज रहेको उत्तरप्रदेशसँगै सिङ्गो भारतले यसबाट लाभ प्राप्त गर्दा नेपालको धार्मिक पर्यटनमा पनि त्यसको प्रभाव वपक्के पर्छ। यस प्रकारका मेला सत्ययुगमा पहिलो महाकुम्भ मेला आयोजना भएको मानिन्छ। जसको सुरुवात शङ्कराचार्यले गरेका थिए। जानकारहरूका अनुसार कुम्भको परम्परा हजारौं वर्ष पुरानो हो। हामीले भने पौराणिक र प्रमाणित तीर्थको प्रचार प्रसारमा ध्यान दिन सकेका हैनौं। नजिकको तीर्थ हैला भन्ने

भराबरको योगदान

भारत सरकारले कुम्भमेलाका लागि ७० अर्ब भारतीय रुपियाँ खर्च गर्ने घोषणा

गरेको थियो। स्थानीय सञ्चार माध्यमका अनुसार यो मेलाबाट उत्तर प्रदेश राज्य सरकारले २५० अर्ब भारतीय रुपियाँ जित राजस्व सङ्कलन गर्ने अनुमान भए पनि त्योभन्दा बढी सङ्कलन भएको बताइएको छ। महाकुम्भ मेलाले भारतीय अर्थतन्त्रमा २० खर्ब रुपियाँ बराबर योगदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। महाकुम्भको कारण उत्तर प्रदेशको आर्थिक वृद्धि थप एक प्रतिशतले बढने प्रक्षेपण छ।

नेपालका नेतादेखि कलाकार पत्रकार

को लक्ख

फागुन १४ अर्थात् शिवरात्रिसम्म चलेको महाकुम्भमा नेपालका नेता महाकुम्भमा स्नान गर्ने पुगेका थिए। उनीहरूले पनि पक्कै भारतको तरक्की देखेर केही न केही त मनमा कुरा उब्जाएकै होलान्। नेपालबाट चर्चित सेलिब्रेटीदेखि राजनीतिक व्यक्तित्व पनि स्नानका लागि पुगे। नेपाली काँग्रेसका महामन्त्री गगनकुमार थापा, पार्टीका प्रवक्ता डा. प्रकाशशरण

महत, अर्जुननरीसांह के सीलगायत रुपरिवार कुम्भ स्नानका लागि पुगेका थिए। क्रिकेटका राष्ट्रिय खेलाडी सोमपाल कामी र करण केसी, कलाकार पूजा शर्मालगायत पनि पुगेर डुबुल्की मारेको तस्विर सामाजिक सञ्जालमा देख्न पाइन्छ। साथीभाइ, परिवारजन र समूह बनाएर नेपाली प्रयागराजमा स्नानका लागि गएका थिए। युवापुस्तादेखि पुरानो पुस्ता सबै त्वर्ही भेटिए।

२५ देशका भक्तजन

महाकुम्भकै कारण २५ देशबाट भक्तजनको ओंइरो लागेको छ। महाकुम्भले भारतको सांस्कृतिक र धार्मिक पर्यटनलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पुरु-याएको छ। विश्वको ध्यान खिचेको उक्त मेलामा विश्व चर्चित एपल कम्पनीका फाउन्डरकी पत्नी लरेन पावेलले पनि दीक्षा लिएको सार्वजनिक भएको छ। मेलाको सुरुवाती दिनमै आइपुरोकी उनले विश्वमा सनातन धर्म मात्र एउटा मुक्तिको बाटो भएकाले सोही बाटो आफूले पनि रोजेको बताउनुभएको बताउनुभयो। दिनमै एक करोडभन्दा बढी व्यक्तिले स्नान गरेको भारतको उत्तर प्रदेश पर्यटन विभागले जनाएको छ। रुपन्देहीबाट प्रयागराज पुग्दा एक जनाको औसतमा पाँच हजार खर्च हुने गर्छ। मेलाको यस अवधिका बिचमा चार वटा दुःखद घटना पनि भए। पहिलो घटना अमृत स्नानका बेला भएको भागदौडमा ३० जनाको मृत्यु भयो भने रुपन्देहीबाट प्रयागराज पुगेर स्नान सकेर घर फर्किदा सवारी दुर्घटनामा तीन जनाको मृत्यु भयो, त्यस्तै फागुन १० गते प्रयागराजबाटे स्नान सकेर घर फर्किदै गरेको सवारी दुर्घटनामा परि चार जनाले ज्यान गुमाए। त्यस्तै मेला स्थलमै एउटा टेट्मा आगलागी पनि भयो।

-गोरखापत्र

जनहितमा जारी सन्देश

- आपनो घर आगन सफा राखौं।
- विकास निर्माणको काममा जन सहभागीता जुटाउ।
- बालबालिकालाई विद्यालय पठाउ काममा नलगाउ।
- हावाहुरी चल्ने ठाउँमा आगो जथाभावी आगो नबालौ। बाल्नु परे पनि काम सकिना साथ तुरुन्त निभाउने गरौ।
- छाडा चौपायाहरूलाई नियन्त्रण गरौ।
- जन्मदर्ता, विवाहदर्ता, मृत्युदर्ता, बसाईसराई, व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै नै दर्ता गरौ।
- आपनो तिनूं पनै कर समयमै तिरी जरीवाना बाट बचौ।
- सभ्य समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउ।
- दुर्घटनाबाट बचौ र बचाउ, घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लागौ।
- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौ। हरेक विकास निर्माणका कार्यहरूमा काँधमा काँध मिलाएर अधि बढौ।
- पालिकाको हरेक विकास निर्माणका कार्यहरूमा सबै पालिकावासीले सहयोग गरौ।

हिमाली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

धुलावौर, बाजुरा

जनहितमा जारी सन्देश

- आपनो घर आगन सफा राखौ।
- विकास निर्माणको काममा जन सहभागीता जुटाउ।
- बालबालिकालाई विद्यालय पठाउ काममा नलगाउ।
- हावाहुरी चल्ने ठाउँमा आगो जथाभावी आगो नबालौ। बाल्नु परे पनि काम सकिना साथ तुरुन्त निभाउने गरौ।
- छाडा चौपायाहरूलाई नियन्त्रण गरौ।
- जन्मदर्ता, विवाहदर्ता, मृत्युदर्ता, बसाईसराई, व्यक्तिगत घटनाहरू समयमै नै दर्ता गरौ।
- आपनो तिनूं पनै कर समयमै तिरी जरीवाना बाट बचौ।
- सभ्य समाजको निर्माणमा सहयोग पुऱ्याउ।
- दुर्घटनाबाट बचौ र बचाउ, घरेलु हिंसा विरुद्ध डटेर लागौ।
- सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण गरौ। हरेक विकास निर्माणका कार्यहरूमा काँधमा काँध मिलाएर अधि बढौ।
- पालिकाको हरेक विकास निर्माणका कार्यहरूमा सबै पालिकावासीले सहयोग गरौ।

अदानवूली गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

त्रीनगर, हुम्ला

जनहितमा जारी सन्देश

- आपनो घर आगन सफा राखौ।
- विकास निर्माणको काममा जन सहभागीता जुटाउ।
- बालबालिकालाई विद्यालय पठाउ काममा नलगाउ।
- हावाहुरी चल्ने ठाउँमा आगो जथाभावी आगो नबालौ। बाल्नु परे पनि काम सकिना साथ तुरुन्त निभाउने गरौ।
- छाडा चौपायाहरूलाई

तेस्रो मुख्यमन्त्री कोहलपुर गोल्डकप उद्घाटनका केहि फोटोफिचर

सडक मर्मत नहुँदा जोखिम मोलेर यात्रा

नमस्ते समचारदाता
जाजरकोट, फागुन/१७

यहाँका ग्रामीण सडक मर्मत नहुँदा जोखिम मोलेर यात्रा गर्नु परेको छ। जुनीचाँदे, कुमे, बारेकोट गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारले खेनका सडक मर्मत नहुँदा जोखिम मोलेर यात्रा गर्नु परेको हो। स्थानीय सरकारको लापर्वाही र बेवास्ताले सडक मर्मत नभएपछि जनताले सहज रूपमा यात्रा गर्न नपाएका हुन्। बारेकोट गाउँपालिकाको पहिलो कार्यकालमा मुल्साम्बाहेक सबै गाउँस्ती सडक सञ्जालमा जोडिए पनि मर्मत नगरी बेवास्ता गरेपछि सर्वसाधारणले सास्ती पाउने गरेका छन्। बारेकोट गाउँपालिका-५ का धीरेन्द्र शाहका अनुसार ग्रामीण बस्तीका जनतामा यातायातको पहुँच पुःयाउन खनिएका सडक स्थानीय सरकारले मर्मत नगरेपछि यस्तो अवस्था आएको हो। सदरमुकाम खलजारेखि करिब २८ कोस टाढा रहेको बारेकोट गाउँपालिकादेखि सदरमुकाम आउजाउ गर्न स्थानीयवासी

दुई दिन पैदल हिँड्ने गरेका थिए। दूर्याक खोलेका सडक मर्मत नगरी जबरजस्ती सवारीसाधन सञ्चालनमा आएका छन्। नेपाली काग्रे सका नेता मुक्तिप्रसाद आचार्यले ग्रामीण बस्ती सडक सञ्जालको पहुँचमा जोडिएपछि स्थानीय उत्पादनलाई बजार लैजान, जटिल तथा सामान्य बिरामी, सुक्तेरी, गर्भवती महिलाले समयमा उपचार सेवा पाउन सहज हुने बताउनुभयो। जनता लाभान्वित हुने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिन स्थानीय तहलाई उहाँले आग्रह गर्नुभयो। बारेकोट गाउँपालिका-५ का

केशव रोकायाले सडक मर्मत नगरेपछि सर्वसाधारण बिरामी पर्दा डोकोमा बोकेर प्रस्तावित आधारभूत अस्पताल लिम्सा लैजाने गरेको बताउनुभयो। जनताको आवश्यकताका कार्यक्रम र योजनालाई बेवास्ता गर्दा दुःख पाएको उहाँको भनाइ छ। बारेकोट गाउँपालिका-३, जुम्लाको सिमानासँग जोडिएको बस्ती मुल्सामगाउँ सडक सञ्जालमा नजोडिएपछि सर्वसाधारणले बिरामीलाई घण्टां हिँडेर लिम्सा अस्पताल ल्याउने गरेका छन्। मर्मत नगरेका सडकमा यातायात व्यवसायीले व्यवसायीले हचुवाको भरमा महँगो भाडा असुल्ने गरेका छन्। यातायात व्यवस्था कार्यालयले अनुमति नदिएका जीर्ण ग्रामीण सडकमा क्षमताभन्दा बढी यात्रु बोक्ने गरिएको छ। स्थानीय सरकारले सडक मर्मत नगरेपछि यातायात व्यवसायीले मनपरी गर्दा जनताले दुःख पाउने गरेका छन्। अनन्बाली उत्पादन पनि न्यून रहेको बारेकोट गाउँपालिकामा आयतित खाद्यवस्तु उकालोमा बोकेर लैजाने गरिएको छ। सडक बिग्रिएपछि पैदल हिँड्नसमेत समस्या हुने गरेको छ।

हिमपातले नाम-गमगढी लोकमार्ग अवरुद्ध

नमस्ते समचारदाता
मुगु, फागुन/१७

हिमाली जिल्ला मुगुमा परेको भारी हिमपातले कर्णाली लोकमार्ग अन्तर्गत नाम-गमगढी सडक अवरुद्ध भएको छ। बिहीबारदेखि परेको भारी हिमपातले नाम-गमगढी सडकअन्तर्गत घुच्चीलेकमा हिमपात हुँदा सडक अवरुद्ध भएको हो। सडक अवरुद्ध भएसँगै जनजीवन प्रभावित भएको छ। यातायात व्यवसायी कमल रोकायाले घुच्चीलेकमा हिँडे जमेकाले मालवाहक र यात्रुवाहक दर्जनौ सवारीसाधनहरू घुच्चीलेकमै अलपत्र परेको जानकारी दिनुभयो। उहाँका अनुसार घुच्चीदेखि वाँदखोलासम्म

सडकमा भएपै एक फिटभन्दा बढी हिँडे जमेको छ। हिमपातले अलपत्र परेका यात्रु रमेश बुढाका अनुसार बुलबुले र घुच्ची लेकमा बाकलो हिँडे जमेकाले गमगढी पुग्न नसकेको बताउनुहुन्छ। जिल्ला प्रशासन कार्यालय मुगुका प्रमुख जिल्ला अधिकारी कलमल प्रसाद पाण्डे सडक डिभिजन कार्यालय जुम्लासँग एकस्कार्भेटरबाट जमेको हिँडे पन्छाउनलाई समन्वय भएको जानकारी दिनुभयो। आज दिउँसो २ बजे भित्र हिँडे पन्छाउने लक्ष्य राखेको उहाँको भनाइ छ। तर मौसम अझे मुधार नहुँदा गाहो परेको उहाँले बताउनुभयो। उहाँले भनुभयो, “व्यवसायी र यात्रुलाई धैर्यका साथ सुरक्षित बस्न आग्रह गर्नु”।

असिनापानीले कृषिबालीमा नोक्सान

नमस्ते समचारदाता
कैलाली, फागुन/१७

कैलालीमा शनिबार बिहान परेको असिनापानीले कृषि बालीमा नोक्सान गरेको छ। वर्षासँगै परेको असिनाले मसुरो, गहुँलगायतका कृषिबालीमा नोक्सान गरेको हो। जिल्लाको मध्य र पूर्वी क्षेत्रमा असिना पानी परेको किसानले जनाएका छन्। असिनाले गहुँ र मसुरोलाई क्षति गरेको कैलाली गाउँपालिका-७ का कृषक फूलराज चौधरीले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार खेतमा अहिले मसुरो पाकन थालेको छ। यसैगरी, गहुँ पनि

पाकने तयारीमा रहेको छ। टीकापुर क्षेत्रमा करिब पाँच मिनेटसम्म असिना परेको टीकापुर नगरपालिका-७ का भोजराज दुङ्गानाले जानकारी दिनुभयो। उहाँले यो बेला गहुँ पासाउने क्रममा रहेकाले असिनाले फूल भारेका कारण उत्पादन घट्न सक्छ।

तीन वटा पालिका ऐक्यबद्ध

नमस्ते समचारदाता
डडेलधुरा, फागुन/१७

रङ्गुन जलाधारस्तरीय जल सुशासन समितिको एकीकृत कार्यविधि, २०८१ जारीसहित कार्यान्वयन गर्न तीन वटा पालिका सहमत भएका छन्। डोटी र डडेलधुरा जिल्लाको भूभाग भएर बग्ने रङ्गुन नदी अन्तर्गत जलाधार क्षेत्रको संरक्षण, संवर्धन र दिगो व्यवस्थापन गर्न स्थानीय तह सहमत भएका हुन्। डडेलधुराको वरेकोट गाउँपालिकामा आयतित खाद्यवस्तु उकालोमा बोकेर लैजाने गरिएको छ। सडक बिग्रिएपछि पैदल हिँड्नसमेत समस्या हुने गरेको छ।

जलाधार क्षेत्रको वातावरण स्वच्छता, वृक्षरोपण, सरसफाई, फोहोरमैता व्यवस्थापन अभियान सञ्चालन र नदीजन्य पदार्थको उत्खनन आदि पक्षको व्यवस्थापन गर्न कार्यविधि तयार गरिएको हो। जलाधार क्षेत्रमा कार्यान्वयन गरिने कार्यमा परशुराम नगरपालिका तयार रहेर कार्यविधि बनाइएको परशुरामका नगरप्रमुख एवं जलाधार व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष भरतवडायर जोशीले जानकारी दिनुभयो। यसका साथै सार्वजनिक पूर्वाधार क्रममा रङ्गुन जलाधार क्षेत्रको जोरायल गाउँपालिका र डोटीको जोरायल गाउँपालिका सहमत भएर कार्यविधि ल्याएका छन्। परशुराम नगरपालिकाको कार्यालयले आयोजना गरेको जलाधार सुशासन समितिको तेस्रो बैठकबाट कार्यविधि पारित भएको छ। कार्यविधिका बुँदामा रङ्गुन जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र विकास, जलसम्बन्धी विवाद समाधान, पानीका मुहानको संरक्षणलगायतका विषय छन्। सिँचाइ तथा जलाधार क्षेत्रको प्राकृतिक स्रोतको संरक्षणका लागि दिगो विकासको अवधारणासहित तीन वटा पालिकाको ऐक्यबद्धता रहेको नगरप्रमुख जोशीले बताउनुभयो। तीन वटै स्थानीय तह अन्तर्गत ११ सदस्यीय सुशासन समिति, सल्लाहकार समिति, आवश्यकता अनुसार प्रत्येक चार महिनामा बैठक र कार्यकाल तीन वटै पालिकाको पालैपालो अध्यक्षता गर्ने परिकल्पना कार्यविधिमा उल्लेख छ। आगामी दिनमा रङ्गुन जलाधार क्षेत्रको अधिकृत, योजना अधिकृत, आलिताल गाउँपालिका र परशुराम नगरपालिकाका बडाध्यक्ष, गैरसरकारी संस्था, नागरिक समाज, जलाधार क्षेत्र अन्तर्गतका विभिन्न खानेपानी, सामुदायिक वन, सिँचाइ समितिका प्रतिनिधि, पानी तथा जलाधारको क्षेत्रमा कार्यरत सरोकारवाला निकाय, अक्सफाम, रुदुक र इमीको सहभागिता थियो।

नमस्ते कर्णाली राष्ट्रिय दैनिक
वार्षिक ग्राहक योजना अब तपाइंहरुका बिचमा

प्रत्येकलाई उपहार योजना

अब नमस्ते कर्णालीको वार्षिक ग्राहक भई तुरुन्तै प्राप्त गर्नुहोस:

आकर्षक भित्रे घडी

यतिमात्र होइन... साथमा बढपरे उपहार

रंगिबा ठिक्की उक्तजालाई

१० जबालाई गोबाइल

सरपर्कका लागि

प्रधान कार्यालय :
ज्ञालपुर, न्यरोड गाउँ फोन नं. ८८४६२४६०३

शास्त्राकार्यालयहरु
नेपालगञ्ज बालै, सिलिङ्ग दुम्ला, गमगढी नग्न, ललाग जुल्ला, जाल लालीकोट र दौले डोल्पा